

JESS WALTER

In het land der blinden

THRILLER

'Wat Jess Walter uithaalt met tijd, ruimte, genres en taalregisters is ronduit spectaculair.' DE GROENE AMSTERDAMMER

JESS WALTER

In het land
der blinden

*Voor Bruce, Kristie en Ralph,
en ter nagedachtenis aan Carol.*

DEEL I

IN DIT SOORT GEVALLEN
IS HET GEBRUIKELIJK TE
BEGINNEN MET EEN LIJK

In het land der blinden is eenoog koning.

– ERASMUS, *Adagia*

1. HIJ ZIT ALLEEN

Hij zit alleen in de verhoorkamer, met zijn ongeschoren gezicht in zijn handen. Hij is van haar leeftijd en ziet er niet slecht uit, zeker niet voor iemand die gek is. Ze kent hem ergens van, maar ze weet niet waarvan. Het knaagt aan haar, als een vervelend liedje dat in je hoofd blijft hangen. Ze geeft hem namen: Dave. Steve. Rocco. Nee, die kloppen niet. De Gek draagt een vieze spijkerbroek en een zwart overhemd, waarvan de bovenste twee knoopjes open zijn. Hij is lang en heeft brede schouders en ook al zien zijn kleren er smerig uit, ze passen perfect. Hij gaat niet als een zwerver gekleed. Hij lijkt eerder iemand die het gemaakt heeft, in elk geval iemand die een goede baan zou kunnen hebben. Zijn haar is donker en lang en zit in de war. Als hij eens naar de kapper zou gaan, zou hij er heel behoorlijk uitzien.

En dan dat ooglapje. Het is zwart en bedekt zijn linkeroog. Het koordje loopt door zijn lange haar. Maar zelfs het ooglapje is geen minpunt, meer een spannend accessoire, dat hem iets onbetrouwbaars en schurkachtigs geeft. Hij lijkt net een piraat, denkt Caroline.

Caroline Mabry is rechercheur, maar de afgelopen maanden was ze niet op haar best. Ze was overspannen, de weg kwijtgeraakt of geloofde niet meer in haar werk. Hoewel haar collega's in het begin nog aardig waren, maakte ze zich geen enkele illusie over hoe het zou zijn zodra ze zou gaan meedraaien met de tussendienst – of waggeldienst, zoals hij ook wel werd genoemd, de dienst die opgebrande dienders en afdelingsalcoholisten de laatste zes maanden voor hun pensioen draaiden.

Ze is met haar zevenendertig jaar zeker te jong voor de tussendienst. Niettemin zit ze hier, op een vrijdagavond, te kijken naar een

zwetende gek die wanhopig probeert zijn verhaal te doen. De Gek kijkt verhoorkamer twee rond; het is haar favoriete kamer, en zelfs dat is deprimerend; dat ze een favoriete verhoorkamer heeft. Ze realiseert zich dat als ze deze piraat in een café zou zien in plaats van tegenover zich in deze verhoorkamer, ze een gesprekje met hem zou aanknopen. Jezus, sinds wanneer zag ze verdachten en zwervers (niet lelijk, zou een goede baan kunnen hebben) als mogelijke vriendjes?

De agent van dienst komt aanlopen met een klembord.

‘Dus dit is hem?’ vraagt Caroline.

‘Dat is hem. Zo gek als een deur. Wil je dat ik hem eruit gooi?’

‘Nee. Het is waarschijnlijk niets, maar als we niet met hem praten en er toch iets...’ Ze maakt de zin niet af.

‘Wil je dat ik erbij blijf? Ik kan ook iemand sturen.’

‘Nee’, zegt ze. ‘Ik heb toch niets te doen. Ik zit zijn UFO-verhalen wel uit en dan laat ik een psych komen.’

De agent is allang blij dat hij niets hoeft te doen. ‘Jouw beslissing.’

Caroline draait zich weer om naar de verhoorkamer. ‘Heeft hij een naam gegeven?’

‘Nee. En geen papieren.’

‘Vingerafdrukken gecheckt?’

‘Ja. Nergens te vinden. Nooit aangehouden. Niets. Gewoon een jongen die wil praten.’

‘Komt hij jou niet op een of andere manier bekend voor?’

‘Tuurlijk. Hij ziet eruit als een piraat.’ De agent loopt weer terug naar de balie.

Caroline loopt naar de deur van de verhoorkamer en kijkt hoe de nerveuze man op zijn vingernagels bijt. Dat krijg je wanneer je tussendiensten draait: ontvoerd door marsmannetjes, aangevallen door ninja’s, zwarte helikopters, af luisterapparatuur, spoken, yeti’s, geslachtsveranderende operaties, piraten en – het ergste van allemaal – de eeuwige, chronische, tot op het criminele af, eenzamen: gekken die altijd op het randje leven, moe, in de war en vooral alleen. Mensen die buiten adem en buiten zinnen beweren informatie te hebben over een moord (gewoonlijk op een van de Kennedy’s, prinses Diana, Elvis of Jezus), maar die eigenlijk alleen maar willen

praten over wanneer de zomertijd begint en waarom de buurtsuper is gesloten, waarom de kinderen niet meer langskomen en op welk net Rad van Fortuin wordt uitgezonden.

Ze bekijkt de Gek, met zijn zwarte overhemd en ooglapje, het koorde strak om het warrige haar gespannen, en denkt dat er met hem iets anders aan de hand is, hoewel ze niet precies weet wat. Omdat ze gefascineerd is door de plek waar hij werd gearresteerd? Het rapport op het klembord geeft aan dat Deze Specifieke Gek om negen uur 's avonds is aangehouden door twee agenten, die reagerden op een telefoontje dat een kerel de bouwsteigers van het oude Davenport Hotel aan het beklimmen was; het twaalf verdiepingen tellende bouwwerk in Spaanse renaissancestijl, het bekendste gebouw in Spokane, dat al vijftien jaar leegstaat.

Net als iedereen die in Spokane geboren is, had Caroline altijd van het bestaan van het hotel geweten, maar was ze zich er aan de universiteit pas echt bewust van geworden. Ze moest tijdens haar studie een essay schrijven over de schrijver Thomas Wolfe en las in zijn dagboeken dat hij 'op tijd in Spokane en het Davenport Hotel arriveerde voor een fles Scotch en een goed gesprek' en de volgende ochtend 'naar het westen vertrok, waar het land almaar droger werd'. Deze tekst had op Caroline hetzelfde effect als het vinden van een foto van je ouders waarop ze nog mooi en jong zijn; je schrikt en beseft plotseling dat ook zij ooit interessante levens hebben geleid. Dat haar stad vroeger – in elk geval in de jaren twintig – de jazzy zus was van Seattle, dat Teddy Roosevelt, Charles Lindbergh en Ethel Barrymore hier graag kwamen, dat Calvin Coolidge, Douglas Fairbanks, Amelia Earhart en, ja, Thomas Wolfe, uitkeken naar een nachtje in het Davenport, de buitenpost tussen het diepe woud en de woestijn.

Tegen de tijd dat Caroline volwassen was, was het Davenport Hotel, net als Spokane, uit de mode geraakt, waren al het zilver en alle meubelen weggehaald, waren de tuinen en de tropische vogelkooien verdwenen en was het veranderd in een goedkoop motel. De genadeslag was de transformatie van de tennisbanen en putting greens op het dak tot een groot zwembad. Het hotel had in 1985

zijn deuren gesloten, hetzelfde jaar dat Caroline aan de universiteit Wolfes dagboek las. Vijf jaar later had ze haar eerste oproep naar het leegstaande hotel gekregen – om een paar zwervers weg te sturen – en kon ze niet geloven dat dit donkere hol, waarvan de marmeren trappen bedekt waren met duivenpoep, dezelfde plek was die Wolfe ooit had bezocht.

Vijftien jaar lang had ze gezien hoe aannemers en ontwikkelaars pogingen ondernamen het Davenport te renoveren; Caroline zelf was een betalend lid van de Vrienden van het Davenport. En toen, net na de eeuwwisseling, begon de renovatie daadwerkelijk en zag Caroline hoe hoeklijsten en vensterbanken met de hogedrukreiniger werden schoongespoten, oud pleister via stortgoten in afvalbakken werd gestort, nieuwe kandelaars en trapleuningen naar binnen werden gedragen en emmersvol troep uit het zwembad werd gevist. Zelfs een cynicus als Caroline – geen groot fan van symboliek – dacht dat als dit project ooit zou worden voltooid, ook Spokane als een feniks uit de as zou herrijzen.

Dus misschien heeft het feit dat deze Gek in het Davenport is gevonden misschien wel een of andere betekenis. Hij was, naar het schijnt, via een hek op de steigers en via een open raam naar binnen geklommen. Een buschauffeur zag de Gek door het raam kruipen en belde de politie, die de gedesoriënteerde man op de twaalfde verdieping aantrof, met het hoofd in de handen. Volgens het rapport zat hij te huilen.

Op basis van de notities en het korte verslag van de dienstdoende agent kan ze zich wel voorstellen wat er daarna gebeurde: de agenten werkten de man tegen de grond. In de war en niet gewend aan dit soort dingen ging hij niet snel genoeg liggen en behandelden ze hem ruw: een knie in zijn rug, een stoot tegen de borst. Hij werkte niet tegen. De agenten sloegen hem in de boeien en merkten twee dingen op: dat hij geen wapen had en een EGI was, een Emotioneel Gestoord Iemand. Ze schenen met een zaklamp in zijn goede oog en de pupil deed wat een goede pupil doet: kleiner worden. Geen drugsverslaafde, maar waarschijnlijk een psychiatrisch patiënt die zijn medicijnen niet nam. Hij had geen papieren bij zich en wilde

of kon zijn naam niet geven. Op elke vraag die hem werd gesteld, schudde hij het hoofd.

De agenten werden steeds vriendelijker tegen de Gek, boden aan hem terug te brengen naar de instelling, het huis van zijn ouders, zijn afkickcentrum of zijn piratenschip, waar hij ook maar uit ontsnapt was. Maar hij gaf geen antwoord en bleef daar maar zitten, alsof de agenten lucht waren.

De agenten waren vooral bezorgd. Ze konden de Gek arresteren voor inbraak, maar hij had niets gestolen en het raam was ook niet beschadigd. Als hij verder geen strafblad had, lieten ze hem net zo graag weer gaan. Een van de agenten besloot het eerlijk te spelen. Kijk eens, Lappie, zei hij, als jij ons niet vertelt wat er aan de hand is, arresteren we je wegens inbraak. Of tijdverspilling.

Moord, grapte zijn partner.

Dit trok de aandacht van de Gek. Hij keek hen aan.

Wat we willen zeggen, is dat je moet meewerken of je gaat de bak in, zei de agent.

‘Oké’, zei de Gek. Het eerste woord dat hij zei.

De agent vroeg hem wie hij was en welke medicijnen hij nam, wat hij in het hotel deed en of ze hem thuis konden brengen.

De Gek gaf weer geen antwoord. In plaats daarvan haalde hij diep adem en zei: ‘Ik wil een bekentenis afleggen.’

De agent lachte. ‘Dat is niet nodig’, zei hij. ‘We hebben je op heterdaad betrapt. Je hoeft helemaal niets meer te bekennen.’

Maar het idee liet de Gek niet meer los. ‘Tot wie moet ik mij richten, tot u of een rechercheur? Bij wie kan ik een verklaring afleggen?’

De agent keek zijn partner aan. Bij wie? Deze schijnbaar goed opgeleide, gekke piraat zou nog voor een hoop gedoe kunnen zorgen. Hij hoefde hun alleen maar te vertellen wie hij was en dan kon hij naar huis. Ze konden dit op de gemakkelijke manier doen, maar de man was koppig genoeg om een heleboel onnodig papierwerk op te leveren.

‘Kijk eens,’ zei de agent, ‘ik zou niet weten welke rechercheur naar jouw verhaal wil luisteren. Je bent gewoon een leeg gebouw binnengedrongen...’

De Gek viel de agent in de rede. ‘Moord’, zei hij.

2. ZE HOUDT VAN SNEEUW

Ze houdt van sneeuw. Tenminste, dat zegt Caroline altijd als mensen haar vragen waarom ze in Spokane blijft en niet naar Seattle of Californië verhuist. Het feit dat mensen haar nu nog steeds vragen waarom ze in Spokane woont, moet toch iets betekenen – al weet ze niet wat. Of het ijdelheid of iets anders was, ze had zich lange tijd wijsgemaakt dat die vraag inhield dat ze behoorlijk wat te bieden had – zo lang en slank, aantrekkelijk en ambitieus als ze was – en dat Spokane te klein en te saai was voor iemand met haar gaven. Ze was jarenlang van plan geweest rechten te gaan studeren en voor de FBI te gaan werken, maar het was er nooit van gekomen; ze was politie-agente geworden, was verliefd geworden op het werk en, korte tijd, op een getrouwde brigadier.

Maar nu, nu ze zevenendertig is, heeft de vraag waarom ze hier nog steeds is, een andere lading gekregen. Caroline is nooit getrouwd, ze voelt haar biologische klok tikken en ziet dat haar lichaam langzaam maar zeker minder strak wordt. Ze heeft gemerkt dat oudere vrouwen twee soorten nekken hebben: de dikke paddennekken of strakke tentpalen onder opgerekte huid. En terwijl ze nog steeds op straat wordt nagefloten is ze niet zeker of dit betekent dat zij er goed uitziet of dat er iets mis is met mannen. Elke ochtend staat ze voor de spiegel om te kijken welke nek ze zal krijgen. Ze heeft net haar vijftiende en zwaarste jaar in dienst achter de rug; een jaar waarin haar moeder overleed aan kanker. Een jaar waarin haar relatie met haar veel jongere vriend op de klippen liep en ze ondergesneeuwd raakte in een pijnlijke en persoonlijke zaak – de moord op een aantal prostituees. Nu heeft de aloude vraag een nieuwe lading gekregen en hoort ze een onuitsproken

‘nog steeds’: waarom woon jij (‘nog steeds’) in Spokane? Op een dag, toen ze in de rij stond in een koffiebar, hoorde ze een paar telemarkskiërs Spokane verdedigen. Al snel nam ze het antwoord over dat ze een van hen hoorde geven: ik houd van de sneeuw. Het zegt iets over haar leven en het gebrek aan relaties en goede vrienden dat niemand ooit heeft gezegd: ‘Maar Caroline, jij haat sneeuw.’

Het sneeuwt. Het is net iets boven nul en de fijne vlokken die schuin omlaag vallen, smelten zodra ze de grond raken. In de rij voor de koffiebar kijkt Caroline naar de dwarrelende sneeuwvlokken en denkt aan hoe onbestendig ze zijn, aan de samenzwering tussen temperatuur en lichtsnelheid die hen heeft gemaakt en aan hun kwetsbaarheid; ze leggen een enorme afstand af om zodra ze aankomen te verdwijnen. Ze betaalt voor haar thee en de zwarte koffie voor de Gek en wandelt over het kleine plein naar het verlaten politiebureau. Ze kijkt op haar horloge: negen uur. De Gek zit al twintig minuten binnen. Haar oude, getrouwde mentor, Alan Dupree, zei altijd dat criminelen net vlees zijn: hoe taaier, hoe langer je ze moet laten sudderen. Deze man is gaar, het vlees laat bijna los van het bot. Twintig minuten zijn lang genoeg geweest om ervoor te zorgen dat de Gek zijn kaarten op tafel legt.

Ze opent de deur en stapt naar binnen. Ze doet haar jas uit en hangt hem over de stoel achter zich. De knappe Gek kijkt op en voelt even of zijn ooglapje nog goed zit, op een even onbewuste manier als iemand die zijn kuif bijwerkt.

Oké, denkt ze, daar gaan we. ‘Ik ben Caroline Mabry’, zegt ze. ‘Brigadier Burroughs zei dat u met een rechercheur wilde praten.’

Van dichtbij ziet ze dat hij nerveus is en dat zijn gezicht scherp en ingevallen is. Hij heeft zich minstens al een week niet geschoren, maar toch stinkt hij niet als een gewone zwerver. Zijn gelaatstrekken zijn minder hard dan ze in eerste instantie dacht en hij ziet er steeds bekender uit. ‘Bent u...?’ begint hij.

‘Een rechercheur?’ Caroline knikt. ‘Ja.’

‘Goed’, zegt hij. ‘Oké. Goed. Oké. Voordat we beginnen, kan ik... eh... mag ik nog even iets zeggen, iets vertrouwelijk? Ik bedoel... kunnen we wat regelen?’

‘Tuurlijk.’ Caroline glimlacht en liegt met geofefende nonchalance die haarzelf verontrust: ‘U kunt mij vertrouwen.’

‘Oké.’ Hij sluit zijn oog en knikt. ‘Nou, dan wil ik bekennen.’

‘Dat heb ik gehoord. En het heeft iets te maken met een moord?’ Ze sluit een weddenschap af met zichzelf. Robert Kennedy. Nee, John Lennon. Nee, wacht, hij is Hannibal Lector.

De Gek knikt. ‘Ja’, zegt hij. ‘Een moord.’

‘Een recente zaak?’

‘Ik wil niet in details treden.’

‘Oké, goed’, zegt Caroline. ‘Laten we dan over moord in het algemeen praten. Ik ben tegen moord. Hoe denkt u daarover, meneer...’

Hij negeert haar poging zijn naam te achterhalen. ‘Alstublieft. Dit is al moeilijk genoeg. Ik weet niet precies waar ik moet beginnen.’

‘Nou,’ zegt ze, ‘in dit soort gevallen is het gebruikelijk te beginnen met een lijk.’

‘Nee’, zegt hij. ‘Ik kan het niet. Zo... zo is het niet.’

‘Geen lijk?’ Natuurlijk, denkt ze. Hij heeft zijn misdaad in een andere dimensie gepleegd. Hij heeft iemands ziel vermoord.

‘Nee, ik bedoel... Het is... het is geen onopgeloste zaak uit de krant of zo. Jullie weten er niets vanaf.’ En hij voegt eraan toe: ‘Nog niet.’

‘Oké. Vertel maar. Waar moeten we beginnen?’

‘Ik denk niet dat u begrijpt wat ik hier probeer te doen’, zegt hij.

‘Ik probeer het te begrijpen, meneer...’

Hij kijkt haar aan. Zijn ene oog beweegt heen en weer tussen haar twee ogen, alsof hij probeert het vriendelijkste van de twee te vinden. ‘Ben je gelovig, Caroline?’

Ze is verrast dat hij haar voornaam heeft onthouden, maar ze laat hem tutoyeren en denkt na over de vraag; de vraagstelling. Als ze zegt dat ze gelovig is, krijgt de Gek dan een openbaring en houdt hij het voor gezien? Of kruipt hij terug in zijn schulp, bang dat zij hem zal veroordelen? Als ze nee zegt, houdt hij zich dan stil omdat ze een heiden is? Of kan hij dan pas vrijuit praten? Ze besluit voor God te gaan.

‘Ik heb mijn geloof’, zegt ze. Ze kijkt weg, omdat dit een nog grotere leugen is dan die over de betrouwbaarheid van dit gesprek.

‘Ik wilde dat ik het ook had’, zegt de Gek en hij wrijft over zijn gezicht.

Caroline buigt zich naar voren en legt haar handen op tafel, met de handpalmen naar boven. Ze moet denken aan de laatste auto die ze heeft gekocht; de dealer zat net zo: Wat moet ik doen om jou in die auto te zien wegrijden? ‘Je wilt iets kwijt?’

‘Ja’, zegt de Gek.

‘Je vertelde de brigadier dat je wilde bekennen.’

‘Ja.’

‘Dan moet je mij vertellen wat je hebt gedaan. En wie er dood is.’

‘Waarom?’ vraagt hij.

‘Omdat dat bij een bekentenis hoort.’

‘Dat denk ik niet’, zegt hij en houdt het hoofd scheef. ‘Is een bekentenis niet iets anders dan de daad die wordt bekend? Je hebt de misdaad, de daad, die gewelddadig is en geen context heeft. En dan heb je de bekentenis van de misdaad, die alleen maar context is, alleen maar motivering en...’ Hij kijkt naar het plafond. ‘...ik weet het niet. Loutering. Ik bedoel, er worden elke dag miljoenen misdaden gepleegd. Maar een bekentenis? Een echte bekentenis? Die zijn vast vrij zeldzaam.’

Ze staart hem aan, gefascineerd door zijn buitengewone logica en dat gevoel dat ze hem ergens van kent. Wie is hij? Ze probeert de baard weg te denken, het haar wat korter. Wie heeft er in haar kennissenkring een ooglapje? ‘Oké’, zegt ze. ‘Maar je kunt niet bekennen zonder een misdaad en een slachtoffer te noemen.’

Voor de eerste keer is hij geïnteresseerd. ‘Natuurlijk kan dat wel’, zegt hij. ‘Het slachtoffer is slechts een schaduw, een uitdrukking van het idee achter een bepaalde misdaad. De misdaad is de werkelijkheid, het ideaal, het licht achter de schaduw.’

‘Hebben we het over een bekentenis?’ vraagt Caroline.

‘Ja’, zegt de Gek. ‘Een priester wil niet weten voor wie je lustgevoelens hebt of wat je hebt gestolen. Hij wil weten of je spijt hebt. God hoeft geen namen te horen.’

‘Misschien had je dan naar een priester moeten gaan’, zegt ze. ‘Misschien moet je gaan biechten.’

‘Ik geloof niet in God’, zegt hij. ‘Ik geloof in de politie.’

Het wordt haar allemaal wat te ingewikkeld. Ze kijken elkaar over het tafeltje heen aan. Ze denkt aan de universiteit, toen ze ’s avonds laat vaak dit soort gesprekken had, meestal met een geile ouderejaars, een dichter of een filosoof, een paar maanden voordat hij ineens economie ging studeren en verliefd werd op iemand anders. Een paar keer was ze verleid door jongemannen die dronken filosofeerden over hoe kort het leven was en de subjectiviteit van de ethiek. Ze heeft altijd drie zwakke plekken gehad waar het mannen betreft: donkere ogen, een gespierd lichaam en gebrekkige logica.

Ze kijkt de Gek aan en verdrinkt in zijn ene donkere oog, dat zijn missende partner lijkt te willen compenseren en dubbel zoveel emotie uitstraalt. Het oog zwemt in de kas als een diepblauwe knikker. ‘Ik weet niet zeker wat ik kan doen met een bekentenis waarin geen misdaad wordt vermeld’, zegt ze zacht.

‘Ik wil niet dat je iets doet, Caroline, behalve luisteren.’

Ze kijkt op haar horloge: twintig voor tien. Misschien had de dienstdoende agent gelijk. Laat hem lopen, dan zit je over anderhalf uur thuis voor de tv. Aan de andere kant, als je hier blijft, hoef je niet meer die hele stapel papierwerk door te nemen.

Hij ziet dat ze twijfelt. ‘Kijk’, zegt hij. ‘Je krijgt hier waarschijnlijk vaak genoeg mensen die een misdaad bekennen. Maar wat krijg je dan eigenlijk? Je weet dat hij het heeft gedaan, anders zat hij hier niet. En hij weet dat jij het weet. Hij bekennt niet. Hij weegt zijn mogelijkheden af en vertelt je wat je al weet, niet meer en niet minder. Je probeert hem meer te laten vertellen, maar jullie weten allebei hoe het werkt. Het is een formaliteit... een bevestiging van wat iedereen al weet.’

‘Maar dit,’ hij krast met zijn vinger over het tafelblad, ‘wat ik jou wil vertellen... dat weet nog niemand. Niemand weet wat ik heb gedaan.’

De stilte in de kamer is anders dan de stilte die er gewoonlijk heerst tussen een agent en een verdachte, of zelfs een juut en een gek, en Caroline schuift wat ongemakkelijk in haar stoel heen en weer.

‘Zeg eens’, zegt hij. ‘Wanneer heb jij voor het laatst een echte schuldbekenenis gehoord? Ik heb het niet over die excuses, dealties, smoezen, verzachtende omstandigheden, gedwongen verklaringen en halve waarheden van vertrouwelijke informanten.’ Zijn kin rust op de tafel en zijn handen zijn zijwaarts gestrekt. ‘Wanneer heeft jij jou voor het laatst iemand zijn hart geopend, zijn ziel op tafel gelegd, zonder dat hij dat moest? Wanneer heeft voor het laatst iemand jou de waarheid verteld?’

‘Ik weet niet...’ Ze voelt dat ze bloost. ‘Wil je een bekenenis afleggen zonder dat het gevolgen heeft?’

‘Als je de gevangenis bedoelt; ik weet dat dat een mogelijkheid is.’ Hij gaat iets rechter zitten en glimlacht zwak. Caroline begint te denken dat deze Gek misschien echt iets heeft gedaan, dat er misschien meer aan de hand is dan een gemiste dosis medicatie. ‘Maar wat er is gebeurd,’ zegt hij voorzichtig, ‘is het resultaat van langdurige pesterijen. Verraad en misleiding. Het zal nooit... het kan nooit weer gebeuren. Er knapte gewoon iets.’

‘Gevolgen?’ Hij knijpt zijn ogen dicht. ‘Ik leef elk moment met de gevolgen.’

Het is even stil. ‘Oké’, zegt Caroline. ‘Jij wilt... bekennen. Ze had dat woord al honderden keren gebruikt, maar het klonk altijd anders. ‘Jij wilt bekennen zonder jezelf als dader aan te wijzen. En dan? Naar huis?’

Hij geeft geen antwoord, maar kijkt naar de grond.

‘Oké’, zegt ze. ‘Ik hoor die overspannen rechters niet klagen.’

Het is vrijdagavond. Er zijn verder geen rechercheurs op het bureau. Dat is een van die vreemde dingen bij de politie: criminelen werken ’s nachts en in het weekend, maar alle rechercheurs zitten om zes uur achter een bord warm eten. De ruimte achter haar is donker. Wat is erop tegen om een uurtje naar de Gek te luisteren?

‘Oké’, zegt ze. ‘Ik doe het. Ik zal luisteren naar jouw... bekenenis.’

‘Dank je.’ Hij kijkt om zich heen. ‘Goed.’

Ze staren elkaar nog even aan en hij haalt een paar keer diep adem. Ten slotte buigt hij zich voorover. ‘Begin ik gewoon of...’

‘Ik moet eerst een paar dingen...’

‘Het zit namelijk zo... Ik heb nog nooit... hoe gaan dit soort dingen.’

‘We praten gewoon. We kunnen het op band of op video opnemen.’

Hij kijkt alsof deze opties hem niets lijken.

‘Soms laten we de verdachte zijn versie van de gebeurtenissen opschrijven en ondertekenen.’

De Gek kijkt op. ‘Ja,’ zegt hij, ‘dat is het. Ik wil het opschrijven. Ja. Ik moet het opschrijven, met alle context en achtergronden. Dat is de enige manier.’

‘Ik haal een pen en een schrijfblok,’ zegt ze.

‘Mag ik nog een kopje koffie?’

Ze pakt zijn kopje op en loopt de verhoorkamer uit. Ze laat de deur open; hij staat niet onder arrest. Overal om haar heen straalt het bureau van Zwarte Misdrijven onverschilligheid uit jegens de semantische spelletjes tussen Caroline en de Gek. Uiteindelijk is een bekentenis een bekentenis... Overal om haar heen ziet ze donkere computerschermen, op bureaus staan de familiefoto’s van haar collega’s. Bij haar eigen bureau – zonder foto’s – haalt Caroline de schrijfwaren uit de bovenste la. Ze loopt langs de balie en knikt naar de brigadier terwijl ze het kopje van de Gek vult met oude politiekoffie.

‘Had ik gelijk?’ De brigadier kijkt op van zijn snowboardtijschrift. ‘Is hij gestoord of niet?’

‘Zo gek als een deur,’ zegt ze.

‘Dat dacht ik al.’ Hij pakt zijn rapport erbij. ‘Laat je hem gaan?’

‘Straks.’

Wanneer ze weer terug is, kijkt de Gek wat onzeker, alsof hij zich heeft bedacht. Ze zet het kopje neer en hij pakt het dankbaar weer op.

‘Mag ik je nog wat vragen?’ zegt hij.

Ze wacht.

‘Ben jij ooit verantwoordelijk geweest voor iemands dood?’

Ze hoort hoe zorgvuldig hij de woorden kiest. Niet: heb jij ooit iemand vermoord, maar: ben jij ooit verantwoordelijk geweest voor iemands dood. ‘Ja,’ zegt ze, in antwoord op beide vragen.

‘Hoe was dat? Voor jou?’

‘Beter dan voor het slachtoffer’, zegt ze. Hij reageert niet op het grapje en ze herinnert zich weer hoe ze zich voelde, de geur, het pistool in haar hand, de man die bewegingloos voor haar op de grond ligt, dood. ‘Het was vreselijk’, zegt ze, zachter.

‘Was het daarna moeilijk... voor jou?’

Ze geeft geen antwoord.

‘Ik vraag me af of je ermee kunt leven’, zegt hij.

Slapeloosheid, kortademigheid, trillende handen, de flits wanneer ze haar ogen dichtdoet – Caroline kijkt naar de grond.

‘Ik droom,’ zegt hij, ‘dat ik iets verkeerd heb gedaan. Iets heel verkeerd. Maar het is net alsof ik het in een andere wereld heb gedaan. Alsof niemand om me heen het weet. Maar wanneer ik wakker word...’ Hij slikt. ‘Heb jij wel eens van die dromen?’

Ze denkt rot toch op, maar zegt alleen: ‘Nee’ en duwt het schrijfblok zijn kant op.

De Gek pakt de pen op en schrijft boven aan de bladzijde: Schuld-bekentenis. Zijn handschrift is netjes en geoefend. Hij denkt na over het woord, krast het door en schrijft in plaats daarvan Getuigenis. Hij slaakt een zucht, alsof dat het was. Hij schudt zijn arm los, kraakt zijn nek en kijkt om zich heen. ‘Zou je me nu alleen willen laten? Het duurt niet lang.’

‘Goed.’ Ze staat op. Getuigenis. Deze kerel is advocaat, denkt ze.

‘Nog één vraag, Caroline’, zegt hij, wanneer ze bijna buiten is.

Ze draait zich om. Zijn haar valt over zijn ooglapje en hij ziet er ineens erg jong uit. Dat is altijd zo met mannen, ook de gekke; na een tijdje worden het allemaal kleine jongetjes.

‘Waarom ben jij bij de politie gegaan?’ vraagt hij.

Caroline aarzelt niet en opent de deur. ‘Ik houd van sneeuw.’